

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13718,Konfederacja-Polski-Niepodleglej-na-Opolszczyźnie.html>
2022-01-27, 07:17

Konfederacja Polski Niepodległej na Opolszczyźnie

Konfederacja Polski Niepodległej na Opolszczyźnie 1980-1989. Inicjatorem działalności KPN na Opolszczyźnie był Kazimierz Klucznik. W VI 1980 SB otrzymała potwierdzoną informację o podejmowaniu przez niego działań w celu rekrutacji nowych członków KPN. W związku z tym założona została sprawa operacyjnego sprawdzenia pod kryptonimem Deklaracja. 26 I 1981 funkcjonariusze SB przeprowadzili rewizję w miejscu pracy K. Kluczniaka, konfiskując znaczną liczbę egzemplarzy wydawnictw bezdebitowych oraz innych materiałów związanych z działalnością KPN.

Najbliższym współpracownikiem K. Kluczniaka był Ireneusz Staniszewski, pracownik Biblioteki Pedagogicznej w Kędzierzynie-Koźlu. Do pierwszych przedstawicieli KPN na Opolszczyźnie należał także Konrad Makush-Woronicz (podpułkownik w stanie spoczynku, przedwojenny oficer kontrwywiadu, a w czasie II wojny światowej oficer AK). Pod koniec 1980 członkiem KPN został również B. Bardon, ówczesny przewodniczący MKZ „S” w Opolu. Wraz z K. Makusem-Woroniczem zaczął rekrutować następnych członków KPN w środowisku opolskich działaczy „S” i NZS.

Władze opolskiego KPN tworzyli: przewodniczący T. Żyliński, zastępcy przewodniczącego: B. Bardon i W. Ukleja, skarbnik L. Poeckh, ponadto Jacek Szumański (działacz NZS na WSI w Opolu), Marek Hendowski (przewodniczący KZ „S” w Spółdzielni Pracy Papierniczo-Poligraficznej Opolanka w Opolu, od VII 1981 członek ZR „S” Śląska Opolskiego).

Dzięki osobistym kontaktom T. Żylińskiego opolska KPN została blisko powiązana z krakowskimi strukturami partii. Dzięki tym kontaktom na teren Opola napływały wydawnictwa KPN z Krakowa oraz innych prężnych ośrodków działalności opozycyjnej w kraju.

W 1981 w Nysie powstał klub sympatyków, którym kierował Janusz Sanocki (przewodniczący MKZ „S” Ziemi Nyskiej). W klubie tym działali m.in. Marcin Starski i Paweł Grzegorzczak.

W pierwszych dniach stanu wojennego zostało internowane całe niemal kierownictwo opolskiego okręgu KPN. Pozostający na wolności L. Poeckh podjął próbę odbudowania w podziemiu struktur KPN. Jego najbliższym współpracownikiem w tym okresie był Tadeusz Pietrzak. L. Poeckh podjął się także roli łącznika pomiędzy opolskim podziemiem solidarnościowym a młodzieżową grupą konspiracyjną Wolność i Niepodległość. Konspiracyjna działalność L. Poeckha i T. Pietrzaka po kilku miesiącach została sparaliżowana przez SB (głównie w wyniku doniesień tajnego współpracownika SB ps. Bożena, działającego w najbliższym otoczeniu internowanego T. Żylińskiego). Z końcem III 1982 został aresztowany L. Poeckh, następnie skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności (w związku z jego kontaktami z konspiracyjną grupą młodzieżową WiN), T. Pietrzak został internowany w Ośr. Odosobnienia w Nysie (1 IV – 22 V 1982).

Od 1986 W. Ukleja utrzymywał stały kontakt z konspiracyjnymi strukturami KPN w okręgu śląsko-dąbrowskim. Pod pseudonimem Ksawery Zębicz pisywał korespondencje z Opola dla biuletynu „Wolny Czyn”, wydawanego przez obszar V KPN z ośrodkiem w Katowicach.

W pierwszej połowie 1989 zostały zapoczątkowane działania na rzecz odbudowy struktury organizacyjnej KPN w woj. opolskim. Grupa, kierowana przez Arkadiusza Karbowiaka i Bogdana Bocheńskiego, ujawniła się 22 VI 1989 przy okazji manifestacji ulicznej przeciwko prezydenturze gen. Wojciecha Jaruzelskiego. W drugiej połowie VIII 1989, przy technicznej pomocy opolskich działaczy Solidarności Walczącej i MGN [Pokolenie](#) '80-88, wyszedł 1. nr pisma „Konfederat Opolski” – organu kierownictwa opolskiego oddziału KPN (datowany na VII 1989). Na rzecz reaktywowania struktur KPN w woj. opolskim działali także Jędrzej Lipski (Nysa), Józef Skrzyńiarz (Opole) i Roman Rączy (Namysłów).

Odbudowany okręg opolski KPN stał się częścią obszaru V partii z ośrodkiem w Katowicach. Na spotkaniu 27 VII 1989

ustalono, że okręgiem kierować będą Bogdan Bocheński i Jędrzej Lipski. Na szefa Biura Propagandy wybrano Arkadiusza Karbowiaka, na skarbnika Elżbietę Gruszecką.

6 IX 1989 podczas wizyty Leszka Moczulskiego w Opolu dokonano wyboru Kierownictwa Akcji Bieżącej okręgu opolskiego KPN. Szefem został J. Lipski, zastępcą – B. Bocheński, szefem Strzelca i pionu wojskowego – Krzysztof Krzyszkowski, skarbnikiem – E. Gruszecka, szefem Biura Informacyjnego – A. Karbowiak. W składzie kierownictwa opolskiego KPN znalazł się ponadto m.in. R. Rączy.

Zbigniew Bereszyński

[Region Śląsk Opolski, Opole](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)